

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 4. decembra 1878.

O b s e g: Gozdna in sadna drevesa po ceni naprodaj. — Šota — velik zaklad, a žalibog, premalo ga poznamo. — Beseda živinorejcem! — Jezikoslovna drobtinica. — Afganistan. — Jugoslavenski program. — Herbstova komedija v Avstrijski delegaciji. — Dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.

Gozdna in sadna drevesa po ceni naprodaj.

C. kr. ministerstvo kmetijstva z razglasom od 8. novembra t. l. naznanja, da se gozdna in sadna drevesa, kakor v prejšnjih letih, tako tudi letos in spomladi prihodnjega leta dobivajo v c. kr. Primorski centralni drevesnici (k. k. k stentl ndische Central Saatschule). Cena dreves eno-, dve-, tri- in štiri-letnih, je nizka; soseske ali gospodarji, ĉe dokaŹejo, da nimajo premoŹenja, dobijo nekoliko dreves za pogozdenje zanemarjenih gozdov ali drugih zemljiŹt tudi brez plaĉila.

Od gozdnih dreves se dobivajo: borovci (dveletnih 100 po 40 krajc., triletnih 100 po 60 kr.), smreke (dveletnih 100 po 30, triletnih po 40 kr., štiri-letnih po 50 kr.), mecesni (dveletnih 100 po 50 kr., triletnih po 70 kr.), divji kostanji (dveletnih 100 po 1 gold. 50 kr., triletnih po 3 gold., štiri-letnih po 5 gold.), javorji (triletnih 100 po 3 gold.), jelŹe (dveletnih 100 po 1 gold., triletnih po 1 gold. 50 kr., štiri-letnih po 2 gold.), navadne akacije (enoletnih 100 po 30 kr., dveletnih po 60 krajc.), glogovci (dveletnih 100 po 1 gold.), poletne lipe (triletnih 100 po 3 gold., štiri-letnih po 4 gold.).

Od sadnega drevja se dobivajo: breskve (dveletnih 100 po 4 gold., štiri-letnih 100 po 20 gold.), kostanj (enoletnih 100 po 1 gold. 20 kr., dveletnih po 2 gold. 50 kr., triletnih po 3 gold. 50 kr.), ĉeŹnje (triletnih 100 po 3 gold. 50 kr., štiri-letnih po 8 gold.), hruŹke (dveletnih 100 po 2 gold., triletnih po 3 gold.), Źtiriletnih po 6 gold.), jabelka (dveletnih 100 po 2 gold., triletnih po 3 gold., Źtiriletnih po 4 gold.).

Gozdnih dreves je na prodaj 1 milijon in 25.760, in sicer borovine 410.075, in listnega drevja 615.685, — sadnega drevja 105.261, tedaj skupaj 1 milijon in 131.021.

Kdor Źeli tega drevja kaj dobiti za plaĉilo ali brez plaĉila, naj se obrne na c. k. deŹelno vlado v Trst (k. k. Statthaltereii in Triest).

Šota — velik zaklad, a Źalibog, premalo ga poznamo.

Po „Schles. landw. Zeitg.“ je Lampadi naŹel, da odpadki ali tako imenovani drob od Źote, ĉe se z apnom, pepelom in cegelnim prahom pomeŹa, daje dober

gnoj za reŹ, krompir, kavro, fiŹol in drugo razno zelenjavo. Napravljaja ali prav za prav meŹa se pa ta gnoj tako-le:

Vzame se 12 centov presejanega Źotnega drob , 3 cente zmletega apna, 2 centa in pol pepela in drv in 3 cente in pol cegelnega prahu; ta meŹanica se kake 3 ĉevlje nasuje in brŹ z vodo dobro namoĉi; ko zaĉne suha prihajati, se mora pa zopet z vodo polivati, ĉe zmrzuje, pa z vroĉim kropom. Tako je ostal kup ĉez zimo, in sicer od meseca listopada do suŹca, samo da se med tem ĉasom dvakrat premeŹa. Kedar se njiva s tem gnojem gnoji, se mora posebno na to gledati, da se gnoj natanko razkida in z brazdo dobro pomeŹa. Njiva se preorje in povleĉe dobro, katera se ima s Źotnim gnojem gnojiti, potem se Źe enkrat s trnjevo brano prevleĉe. RaztroŹeni gnoj se potem plitvo podorje in skrbno zavleĉe. — Ravno tako dobro se je ta gnoj, kakor so skuŹnje potrdile, tudi na travnikih in senoŹetih skazal. Za suhe travnike je Źota posebno dober in koristen gnoj, posebno ĉe ostane ĉez poletje na kupu, da se le veĉkrat prekoplje in poliva, v jeseni pa po senoŹeti raztroŹi. FriŹna Źota prvo leto malo koristi. Ako se pa Źota, naj je surova ali pa Źe vleŹana, z ugaŹenim apnom pomeŹa, se gnoj moĉno zboljŹa, od katerega se nakos  veĉ in veliko boljŹe trave. Za 20 centov Źote se jemlje po navadi poldrugi do poltretji cent apn nega prahu, da Źota popolnoma razpade. Tudi senoŹeti je najbolje v jeseni gnojiti. ĉe se s Źoto spomladi gnoji, se kaŹe korist gnoja Źe le drugo leto. Posebno dobro pa je, ĉe se Źota z gnojnico poliva in pomeŹa. Za Źoto in za gnoj je tako polivanje neizreĉeno koristno. Źota se z nobeno reĉjo tako naglo v Źivo ali rodovitno zemljo ne spreobrne, kakor ĉe se z gnojnico pomeŹa, amonijak se z gnojnico zveŹe (kar se drugaĉe lahko pozgubi), in to je ravno za gnoj posebno koristno. Apna ali pepela se pa ne sme k ti meŹanici devati, sicer bi amonijak iz gnoja pobegnil. Ako pa hoĉeŹ ravno tisto senoŹet z apnom gnojiti, stori to Źe le drugo ali tretje leto potem, ko je bila z gnojnico gnojena.

Kar Źotni pepel zadeva, pravijo, da je Źe boljŹi kot pepel iz drv. — Na AngleŹkem napravljajo na moĉvirji (mahu) velike kupe Źote, ki jih poĉasi Źgejo, pa ne, da bi s plamenom goreli (sicer bi bil pepel veliko slabejŹi). Kdor pa Źoto v peĉi Źge, mora pepel, kedar vroĉ iz peĉi pride, z vodo politi, da dalje ne tli, sicer zgubi pepel veliko rodovitne moĉi. ĉe hoĉeŹ s Źotnim pepelom njive ali travnike gnojiti, ne puŹĉaj ga pod milim nebom na zraku, da bi ti ga deŹ izpiral ali pa